

Liina Roosimägi
Ehitusosakonna peaspetsialist
Tarbijakaitse ja Tehnilise Järeelvalve amet
Liina.Roosimagi@ttja.ee

Vastused saadud tagasisidele

Käesolevaga edastame Teile vastused Saaremere Kala AS hoonestusloa taotlusele Tagalahe suudme piirkonda avamere kalakasvatuse rajamiseks esitatud seisukohtadele.

Väljavõte saadud tagasisidest	Vastus/kommentaar
Keskkonnaministeeriumi ettepanekud kirjast TJAle 29.10.2018 nr 16-3/18/6232-	
Keskkonnaministeerium nõustub hoonestusloa taotluste menetluste algatamisega.	Arvestatud
Samas juhime Teie tähelepanu asjaolule, et Saaremere Kala AS poolt kavandatud tegevusega ei tohi kahjustada või muuta halvemaks Eesti mereala merekeskkonna seisundit. Selleks, et kavandatud tegevusega ei halvendataks või kahjustataks mereala seisundit on Keskkonnaministeeriumi hinnangul otstarbekas läbi viia keskkonnamõjuhindamine võimalikult varases arendusetapis.	Arvestatud. Otsuse KMH läbiviimise vajalikkuse osas langetab tegevusloa andja ehk otsustaja. Käesoleval juhul taotleb arendaja hoonestusluba TTJA poolt ning vee erikasutusluba Keskkonnaameti (KeA) poolt, kellel otsustajana on volitused KMH algatamiseks. Hoonestusloa juurde on esitatud keskkonnaeksperti esialgne hinnang KMH vajalikkuse kohta, kuid tegevusloa andjal võib olla teisi otsustusluseid ja täiendavat infot.
Keskkonnamõjuhindamise raames tuleb arvestada Eesti merestrateegia erinevates aruannetes (http://www.envir.ee/et/merestrategie) toodud mereala seisundit puudutava andmestikuga ning vajadusel veemajanduskavades tooduga.	Eesti merestrateegia aruandeid ning veemajanduskavasid võetakse edasiste uuringute ja/või KMH käigus arvesse
Lisaks tuleb keskkonnamõjude hindamise raames välja selgitada võimalikud kumulatiivsed mõjud teistest Tagalahe piirkonda kavandatavatest kalakasvatustest.	Edasiste uuringute ja/või KMH käigus hinnatakse koosmõjusid teiste kalakasvatustega, niipalju kui nende kohta on teave kättesaadav.
Sumbakasvatuse rajamisel tuleb eelistada lahendusi (suletud sumpasid), mille kaudu	Edasiste uuringute ja/või KMH käigus võrreldakse võimalikke tehnoloogilisi

jõuab keskkonda võimalikult vähe saasteaineid.	alternatiive ning leevendusmeetmeid.
Keskkonnaameti ettepanekud kirjast TJAle 24.10.2018 nr 6-2/18/15718-2	
Edastatud KMH eelhindamine on koostatud planeeritava tegevuse kohta, mis kavandatava tegevusena kuulub keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi KeHJS) § 6 lg 2 p 1 ja Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruse nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ § 9 p 10 nimetatu alla (aastas vähemalt 200 tonni sööta kasutava intensiivkalakasvatuse rajamine).	Arvestatud.
Vabariigi Valitsuse 07.01.2016 protokollilise otsusega kinnitatud Lääne-Eesti vesikonna veemajanduskava meetmeprogrammis on Soela väina rannikuvee veekogum märgitud veekogumiks, millele koormust saasteainetest tuleb piirata ja vältida. Vältida tähendab, et uute koormuste lisandumine peaks üldjuhul olema keelatud. Erandina saab kõne alla tulla juhused, kui veekasutus ei too kaasa negatiivselt mõju veekogumile või on tühine. Kõige olulisemaks teemaks on kalakasvatuse poolt kesises seisundis olevasse veekogumisse (Soela väina rannikuvesi) lisanduva söödajääkidest ning väljaheidetest reostuskoormuse mõju leevendamiseks meetmete leidmine.	Edasiste uuringute ja/või KMH käigus hinnatakse planeeritava kalakasvatuse mõju Soela väina rannikuvee veekogumi seisundile, võttes arvesse veekogumi praegust seisukorda veemajanduskava järgi. Leevendavaid meetmeid vette söödajääkidest lisanduva toitainete koguse ning kalade väljaheidetest tuleneva reostuskoormuse vähendamiseks ja vältimiseks analüüsitakse edasiste uuringute ja/või KMH protsessi käigus.
Arvestada tuleb asjaoluga, et Soela veekogumis on olemas sumbakalakasvatus ning kavandatud on sumbakasvatus Hiiumaa ranniku lähedale, samuti on mereveebaasil kalakasvatus Kesknõmmele (vesi võetakse merest ning basseinidest juhitakse kasutusel olnud vesi merre tagasi), siis tuleb arvestada kõigi piirkonda kavandatud või olemasolevaid (lisaks Kesknõmmele ka Redstorm) kalakasvatuste kumuleeruvat mõju Soela veekogumile.	Edasiste uuringute ja/või KMH käigus hinnatakse koosmõjusid Kesknõmmele rajatava ning Soela väinas asuva kalakasvatusega ning teiste võimalikku koosmõju põhjustavate tegevustega piirkonnas, niivõrd kui võrd andmed nende tegevuste kohta on ekspordile kättesaadavad.

<p>Lähtudes esitatud andmetest, sellest, et Soela väina ja Kihelkonna lahe rannikuveekogumite koondseisund on halb ning arvestades umbes 2357,5 tonni sööta aastas kasutava intensiivkalakasvanduse rajamise soovi Soela väina rannikuvee veekogumisse, nõustume täiemahulise KMH läbiviimise algatamise olulisusega alternatiivsete keskkonda vähem ohustavate tegevusstsenaariumite leidmiseks</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Täiendavalt juhime tähelepanu, et hoonestusloa taotluses lk 2 on ekslikult kirjas, et vee erikasutusloa saasteainete vette juhtimiseks annab Keskkonnaministeerium. Lähtuvalt VeeS § 9 lg 5 on vee erikasutusloa andjaks Keskkonnaamet, kui kasvatatakse kalu aastase juurdekasvuga rohkem kui üks tonn.</p> <p>Taotluses viidatud linkide hulgas on linke, mis ei tööta.</p>	<p>Täname tähelepanu pööramast, see väide taotluses on tõepoolest ekslik. Viime paranduse sisse. Samuti parandame vigased lingid veebilehtedele.</p>
<p>Keskkonnaametil ei ole põhistatud vastuväiteid VeeS § 227 lg 2 alusel hoonestusloa andmise menetluse algatamata jätmiseks, kuid me ei saa olemasolevate andmete põhjal anda hetkel seisukohta, kas planeeritavates asukohtades on sellises mastaabis kavandatavat kalakasvatust võimalik ellu viia.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Maaeluministeeriumi ettepanekud kirjast TJAle 22.10.2018 nr 6.2-15/4816-1</p>	
<p>Maaeluministeeriumile on oluline, et kalakasvanduste planeerimisel ja rajamisel säiliks kalurkonnale ka edaspidiselt praegused kalapüügivõimalused. Seetõttu tuleb kindlasti vältida konfliktolukordasid kalapüügi ja rajatavate kalakasvanduste vahel ning arvestada tehniliste lahenduste väljatöötamisel loodusliku kalavaru mittekahjustamise vajadusega.</p>	<p>Arvestatud.</p> <p>Juhul, kui tegevusloa väljastaja algatab KMH, siis KMH protsessis kaasatakse seaduse kohaselt avalikkust, et huvigrupidel oleks võimalik sõna sekka öelda. Sotsiaal-majanduslike mõjude hindamisel arvestatakse muuhulgas kalurkonna huvisid ning vajadusel sõlmitakse nendega kokkulepe. Ka juhul, kui KMH-d ei algatata, kaasab arendaja erinevaid huvipooli ning kooskõlastab oma tegevuse nendega.</p>

	Kasutatavad tehnilised lahendused vastavad parima võimaliku tehnika nõuetele ning loodusliku kalavaru ning muude looduslike toiduahelate kahjustamise vältimiseks võetakse kasutusele meetmed, mida täpsustab KMH ja/või edasised uuringud.
Maaeluministeerium on seisukohal, et Eestis on vesiviljelus pikas perspektiivis jätkusuutlik tegevusala. Arvestades hoonestusloa taotluses esitatud informatsiooni toetab Maaeluministeerium Saaremaa lähisteles Tagalahe suudme piirkonda hoonestusloa menetlemise algatamist avamere kalakasvatuse rajamiseks ning ei sea selle osas täiendavaid tingimusi.	Arvestatud.
Maaeluministeerium on seisukohal, et keskkonnamõju hindamine tuleb teha lähtuvalt keskkonnamõju hindamise eelhinnangust.	Arvestatud.
Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi ettepanekud kirjast TJAl 26.10.2018 nr 1.10-13/18-0095/9025	
Veeteede Amet on esitanud arvamuse 24.10.2018. a kirjaga nr 6-3-1/2258. Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumil ei ole vastuväiteid hoonestusloa menetluse algatamisele ja palub arvestada Veeteede Ameti kirjas tooduga.	Arvestatud.
Veeteede ameti ettepanekud kirjast TJAl 24.10.2018 nr 6-3-1/2258	
Planeeritavat ala läbivad praegu Veere sadamasse sisenevad ja väljuvad laevad. Laevaliikluse seisukohast oleks sobivam, kui ala asuks mõned kilomeetrid ida pool. Samas, kui sumpade täpse asukoha ja paigutuse määramisel arvestatakse piirkonna laevaliiklusega, siis on võimalik leida mõlemad osapooli rahuldav kompromiss ka hoonestusloa taotluses esitatud alas. Sellest tulenevalt teatame, et Veeteede Ametil ei ole vastuväiteid hoonestusloa menetluse algatamisele.	Arvestatud. Kinnitame, et tegevusega alustamisele eelnevalt kooskõlastatakse sumpade täpne asukoht teiste mõjutatud osapooltega.

<p>Juhime tähelepanu, et sumpade lõplik asukoht ja paigaldamine tuleb kooskõlastada Veeteede Ametiga (MSOS § 48 lg 2). Samuti peab laevliikluse ohutuse tagamiseks kalakasvatuse kompleksi ala olema navigatsioonimärgistusega tähistatud, selleks tuleb koostada vastav projekt ja see Veeteede Ametiga kooskõlastada.</p>	<p>Sumpade lõplik asukoht ja paigaldamine kooskõlastatakse ning ala tähistatakse nõuetekohaselt.</p>
<p>Lennuameti ettepanekud kirjast TJAle 29.10.2018 nr 4.6-8/18/5094-2</p>	
<p>Vastavalt VeeS § 227 teatab Lennuamet, et meil puuduvad ettepanekud ja kommentaarid Saaremere kala AS Tagalahe hoonestusloa taotluse osas. Kõnealune piirkond asub väljaspool lennuvälja lähiümbrust ega mõjuta lennuohutust olulisel määral.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Kaitseministeeriumi ettepanekud kirjast TJAle 22.10.2018 nr 12-3/18/4111</p>	
<p>Hoonestusloa taotleja esitatud andmete alusel on koostatud keskkonnamõju hindamise eelhinnang. Kaitseministeerium nõustub antud eelhinnangu järeldustega ning ei esita täiendavaid märkuseid ja tingimusi keskkonnamõju hindamise algatamise või algatamata jätmise kohta.</p>	<p>Arvestatud.</p>
<p>Muinsuskaitseameti ettepanekud kirjast TJAle 22.10.2018 nr 1.1-7/2221-1</p>	
<p>Hoonestusloa taotluses esitatud dokumentide kohaselt ei jää esialgsele asukohale ega selle vahetusse lähedusse ühtki veealust mälestist. Küll aga asub Undva küla ranniku lähedal 2 ajaloolist laevavrakki (koordinaadid Veeteede Ameti kaardirakendusel) ca 3,5 km kavandatavast vesiviljelusalast lõunaedelas, mille kultuuriväärtus tuleb välja selgitada keskkonnamõju hindamise käigus (allveearheoloogiliste uuringute osana, vt allpool). Kui tegu on kultuuriväärtusega vrakkidega, tuleb keskkonnamõju hindamise käigus analüüsida vee keemilise koostise, samuti lainetuse ja põhjasetete liikumise muutuse mõju nendele vrakkidele.</p>	<p>Edasiste uuringute ja/või KMH käigus hinnatakse planeeritava tegevuse mõju kultuuriväärtusega objektidele.</p>
<p>Vastavalt MuKS § 40 lg 5 tuleb vesiviljelusalade kavandamisel selgitada</p>	<p>Võimalike kultuuriväärtusega objektide olemasolu planeeritava</p>

<p>välja seni teadmata kultuuriväärtusega asjade olemasolu projekteeritaval alal allveearheoloogiliste uuringute käigus. Vesiviljeluse ala määramisel on kultuuripärandi olemasolu väljaselgitamine olulise tähendusega asjaolu ning ühtlasi ka vajalik pikaajalise tegevuse läbiviimisel merepõhjas, tagamaks olemasoleva, kuid hetkel teadmata veealuse kultuuripärandi säilimist.</p>	<p>tegevuse alal tehakse kindlaks edasiste uuringute ja/või KMH käigus läbiviidavate allveearheoloogiliste uuringute käigus.</p>
<p>Arvestades asjaolu, et taotluse kohaselt kavandatakse töid, mis võivad veealust kultuuripärandit füüsiliselt rikkuda, tuleb hoonestusloa menetluse algatamisel määrata keskkonnamõju hindamise algatamine ja allveearheoloogilise uuringu nõue (VeeS § 227 lg 7). Allveearheoloogilise uuringu nõue tuleb lisada keskkonnamõju hindamise programmi ning teostada keskkonnamõju hindamise aruande koostamise käigus (KeHJS § 20 lg 6). Allveearheoloogilise uuringu tegevuskava kooskõlastab ja loa uuringuteks väljastab Muinsuskaitseamet.</p>	<p>Allveearheoloogilise uuringu nõue lisatakse hoonestusloa taotlusele ja keskkonnamõju hindamise programmi. Allveearheoloogilise uuringu tegevuskava kooskõlastatakse Muinsuskaitseametiga ning taotletakse luba uuringuteks.</p>
<p>Mõjude hindamisel tuleb analüüsida ka vee keemilise koostise muutuste mõju ulatust praegu teada olevate või allveearheoloogiliste uuringute käigus avastatud võimaliku kultuuriväärtusega vrakkide säilivuse seisukohast.</p>	<p>Edasiste uuringute ja/või KMH käigus hinnatakse ka tegevusest tuleneva võimaliku vee keemilise koostise muutuse mõju kultuuriväärtusega vrakkide säilivuse seisukohast.</p>
<p>Rahandusministeeriumi (Riigihaldusministri) ettepanekud kirjast TJAle 04.11.2018 nr 14-13/7361-2</p>	
<p>Tuginedes koostatud keskkonnamõju eelhindangule vesiviljeluse (avamere kalakasvatuse) arendamiseks Saaremaa lähisel Tagalahe suudme piirkonnas, mille vahetus läheduses paikneb Natura 2000 ala ja kuivõrd pole teada - kas ja kuidas võib kalakasvatus Natura ala mõjutada ning samas võib kavandatud tegevus halvendada ka veekogumi üldist seisundit - kinnitame KMH koostamise vajadust, kus määratakse mõjutavate tegurite (toitainete bilanss, vöörlükide soodustamine jms) modelleerimisvajadus, arvestatakse piirkonna hüdrodünaamilisi</p>	<p>Edasiste uuringute ja/või KMH käigus viiakse läbi Natura hindamine. Arvestame KMH juures väljatoodud mõjuaspekte.</p>

<p>tingimusi, kaalutletakse kasutatavat tehnoloogiat ja liigi kasvatamiseks vajalikke muid tingimusi.</p>	
<p>Kavandatav kalakasvatus tuleb rajada selliselt, et veekvaliteedi muutus oleks väike või puuduks täiesti ning ei tooks kaasa muutusi mereelustikule ning eelistada tuleks nn kombineeritud vesiviljelust st lisaks kalakasvatusele arendada karbi- ja/või vetikakasvatust, et vähendada kalakasvatusest tulenevaid keskkonnamõjusid.</p>	<p>Arvestatud. Kirjeldatud viisil tegutsemiseks viiakse läbi täiendavad uuringud ja/või KMH ja järgitakse nende tulemusel sõnastatud keskkonnameetmeid, sh seirenõuded.</p>
<p>Käesolevaga informeerime, et taotletavas piirkonnas on Vabariigi Valitsus algatanud 25.05.2017 üleriigilise merealplaneeringu koostamise, kus muuhulgas käsitletakse ka kalandust ja vesiviljelust. Planeeringu eesmärk on Eesti mereala kasutuspõhimõtete määramine pikas perspektiivis. Kuna antud piirkonnas on koostamisel Eesti mereala planeering, siis on Rahandusministeerium nõus hoonestusloa menetluse algatamisega, kui taotleja nõustub VeeS § 22¹¹ lg 4 sätestatud tähtajaga.</p>	<p>Arvestatud. Kalakasvatuse rajamiseks esitatud hoonestusloa taotlusesse viiakse sisse vajalik täpsustus.</p>
<p>Palume silmas pidada, et hoonestusloa menetluse algatamine paralleelselt mereala planeeringu koostamisega ei anna taotlejale nendel merealadel kalakasvatuse rajamiseks eesõigust. Planeeringu koostamise käigus võib ilmned, et need alad on sobivamad teiste merekasutuste seisukohast. Seetõttu sisaldubki VeeS peale mereala planeeringu algatamist algatatud hoonestuslubadele lühem tähtaeg ja taotluse esitaja nõusoleku nõue. Mereala planeeringu koostamisel saame taotletavat kalakasvatust käsitleda, kui üht kindlat huvi nendel merealadel, mille sobivust planeeringu koostamise käigus ja hoonestusloa menetluse käigus analüüsitakse. See eeldab ka TJA ja Rahandusministeeriumi aktiivset koostööd mõlema menetluse läbiviimisel.</p>	<p>Arvestatud. Hoonestusloa taotluse esitaja on valmis igakülgselt koostööks TTJA ja Rahandusministeeriumiga.</p>
<p>Vesiviljelusala kattumisel veeliiklusalaga tuleb koostöös Veeteede Ametiga otsustada võimaliku veeliiklust takistava</p>	<p>Kavandatava kalakasvatuse asukoha täpsustamiseks on hoonestusloa esitaja valmis igakülgselt koostööks</p>

objekti/tegevuse asukoht, suurus, piirangu aeg; vesiviljelusala kattumisel kalapüügi huviga tuleb koostöös huvigruppidega otsustada tegevuse asukoht, suurus ja vastastikune mõjutuse/piirangu aeg.	teiste mõjutatud osapooltega ja Veeteede Ametiga. Vajadusel sõlmitakse vastavad kokkulepped.
Vesiviljelusala kavandamisel tuleb teha koostööd Muinsuskaitseametiga, et selgitada välja võimalik kattumine avastatud mälestistega ning hinnata mõju veealustele mälestistele. Seni teadmata kultuuriväärtusega asjade olemasolu vesiviljeluse alal tuleb välja selgitada allveearheoloogiliste uuringute käigus.	Arvestatud. Allveearheoloogilised uuringud viiakse läbi edasiste uuringute ja/või KMH raames.
Koostöö Kaitseministeeriumiga on oluline võimaliku meremiiniohu väljaselgitamiseks planeeritud vesiviljeluse alal.	Võimaliku meremiiniohu väljaselgitamine lisatakse allveeuuringute kavasse ja need viiakse läbi KMH ja/või edasiste uuringute raames.
Saaremaa Vallavalitsuse ettepanekud kirjast TJAlle 29.10.2018 nr 8-5/6306-2	
Saaremaa Vallavalitsus ei oma otseseid vastuväiteid kavandatavale tegevusele ning on seisukohal, et hoonestusloa väljastamise võimalikkus, maht ning täpsemad tingimused peavad selguma keskkonnamõjude hindamise protsessi käigus.	Arvestatud.
Olles tutvunud esitatud materjalidega palume keskkonnamõju eelhinnangus täpsustada sotsiaalsete mõjude kaalutlust. Keskkonnamõju eelhinnang nimetab küll positiivset mõju piirkonna tööhõivele, kuid jääb selgusetuks, millisest piirkonnast täpsemalt on jutt? Esitatud andmetest ei ole võimalik üheselt välja lugeda, milline saab olema söödapraami tugisadam (Veere?) ning kas ja millises mahus vajab kavandatav tegevus laopindu või tugirajatisi Saaremaa valla haldusterritooriumil, kas ja mis mahus on maismaal kavas kasutada olemasolevaid hooneid ja rajatisi või rajada uusi.	Eesmärk on kalatöötlemiseks kasutada Redstorm OÜ tootmishooneid. Antud projekti teostumisel tuleb kindlasti laiendada Redstorm OÜ tootmishooneid ja vastavalt vajadusele ka sadamaala. Söödapraam tuuakse talveks Veere sadamasse või rajatakse hoiustuskoht kõrval olevate muulide/kaide juurde (Kala kinnistul). Edasiste uuringute ja/või KMH käigus täpsustatakse planeeritava tegevuse mõju sotsiaalmajanduslikule keskkonnale, võttes arvesse Saaremaa vallavalitsuse poolt antud tagasisides esitatud aspekte.
Hoonestusluba on võimalik väljastada 50 aastaks. Mõjude eelhinnang näeb ette võimaluse sumpade ümbertõstmiseks keskkonnaseisundi olulisel halvenemisel,	Edasiste uuringute ja/või KMH käigus tehakse kindlaks ka mõju ulatus. Silmas tuleb pidada, et kalakasvatus on antud piirkonnas hooajaline

samas ei selgu esitatud materjalidest, kas keskkonnataluvuse olulisel ületamisel tuleb kõne alla ka tegevuse peatamine ja sumpade likvideerimine. Võimalike ebasoodne mõju keskkonnale antud tegevuse puhul ei saa olla lokaalne, mida aitaks oluliselt vähendada rajatiste ümber tõstmine ette antud koormatava ala piires. Tekib küsimus, millised on meetmed, mida rakendatakse juhul, kui arendaja ei vii ellu esialgselt ette nähtud leevendusmeetmeid või kui nende kasutusele võtmine ei anna soovitud tulemust? Keskkonnamõtjude eelhinnangus on loetletud terve rida leevendusmeetmeid (karbikasvatus, pilliroo niitmine, kohalikust toorainest valmisatud söötade kasutamine jne.), kuid hetkel ei leia ühest vastust, kas ja kuidas teostatakse nende elluviimise üle pikemas perspektiivis järelevalvet ning kus täpsemalt planeeritakse neid tegevusi realselt ellu viia ning kuivõrd teostatavad need on.

tegevus ehk kala viiakse sumpadesse kevadel (aprilli teine pool või mai algus) ning tuuakse merelt ära oktoobris, Veere sadama juurde realiseerimiseks. Sellest johtuvalt on novembrist kuni aprilli teise pooleni kasvatuskoht ilma koormuseta ning selle aja jooksul toimub mere põhja puhastumine. Soome mere vesiviljeluse juhised toovad kõige olulisema tegurina kalakasvatuse asukoha valikuks (sh keskkonnamõtjude vähendamiseks) asukohavaliku - eelkõige peab olema tagatud hea vee liikumine, mis lahjendab koormuse, ning piisav sügavus.¹ Samalaadsed suunised on koostatud ka Eestis (Jaanuska 2016)². Käesoleva tegevusala valik on toimunud, mh viidatud materjalide infot kasutades. Võimalike negatiivsete keskkonnamõtjude vältimiseks ja vähendamiseks on olemas arvukalt nii maismaal kui merekeskkonnas rakendatavaid meetmeid (arendaja on tuttav mh Soome ja Rootsi praktikatega), mille täpsem hindamine ja valik viiakse läbi vee erikasutusloa taotluse menetluse ja /või KMH käigus.

Tegevuse lõpetamise võimalikkus olulise negatiivse keskkonnamõtju korral tuleneb Eesti keskkonnaseadustikust. Kavandatud tegevuse elluviimiseks on vajalik ka vee erikasutusluba. Tegevuse üle toimub pidev järelevalve vee erikasutusloas esitatud seirekava alusel - pidevalt toimub keskkonnaseire andmete esitamine loa andjale. Keskkonnaseisundi halvenemisel on loa andjal (Keskkonnaamet) võimalik teha

¹ Maa- ja Metsätalousministeriö, Ympäristöministeriö 2014 (vlk 12-13), <https://mmm.fi/documents/1410837/1801200/Kansallinen+vesiviljelyn+sijainninohjaussuunnitelma/55a022d6-054b-4136-b8b3-bcae09e53379>

² Jaanuska 2016. Kalade vesiviljeluseks sobivate alade väljaselgitamine Eesti merealal., https://www.rahandusministeerium.ee/et/system/files_force/document_files/kalakasvatus_juhis_2016_loplik.pdf

	<p>täiendavad ettekirjutused seisundi parandamiseks, ja eesmärgi mittesaavutamisel loa kehtivus ka lõpetada, millega seoses tuleb lõpetada ka tegevus.</p> <p>Edasiste uuringute käigus täpsustub nii tegevuse asukoht kui kalakasvatuse lubatav maht, millest sõltub kompenseerivate meetmete valik ja meetmete rakendamise asukoht. Juhul, kui otsustaja (tegevusloa andja ehk TTJA või KeA) algatav KMH, siis protsess on avalik protsess, millesse kaasatakse kõik huvitatud osapooled, kes saavad omalt poolt esitada ettepanekuid.</p>
<p>Samas on täpsustatud, et keskkonnamõju hindamise käigus on kavas hinnata meetmete kulutõhusust. Pidades silmas hoonestusõiguse pikka kestvust (50a.) võib kavandatavate meetmete kulutõhusus ajas ka oluliselt muutuda. Keskkonnamõju hindamise käigus tuleks seega ette näha erinevate leevendusmeetmete alternatiivsed paketid koos kontrollmeetmetega juhaks, kui esialgselt kavandatu ei osutu pikemas perspektiivis kulutõhusaks, tehniliselt teostatavaks või ei anna kavandatud tulemust.</p>	<p>Käesoleval juhul ei väljastata Eesti kehtiva veeseaduse alusel hoonestusõigust pikemaks ajaks kui kuni 1 aasta peale käimasoleva riigi mereala planeeringu vastuvõtmist.</p> <p>Erinevate leevendusmeetmete alternatiive hinnatakse edasiste loataotluste (vee erikasutusloa taotlus) uuringute ja/või KMH käigus.</p> <p>Lisaks hoonestusõigusele on planeeritava tegevuse jaoks vaja ka kehtivat vee erikasutusluba, mille väljastamisel määratakse muuhulgas nõuded leevendusmeetmete ning seiremeetmete kohta. Vee erikasutusluba antakse tähtajatult, kuid Veeseaduses on ette nähtud võimalus loa muutmiseks näiteks juhtudel, kui kehtestatud nõuete aluseks olnud õigusnormid on muutunud või kui kasutatav tehnoloogia, seade või kemikaal on oluliselt muutunud. Samuti juhul, kui tegevusest tulenev keskkonnamõju võib põhjustada kahjulikke keskkonnamuutusi. Loa andja ja tegevuse arendaja on pidevas kontaktis läbi arendaja seire- ja aruandluskohustuse. Arendaja saab leevendusmeetmeid kohandada ja muuta juhul, kui loa andja seda asjakohaseks peab ja sellega</p>

nõustub. Loas kehtestatud meetmete muutmiseks algatatakse loa andja poolt loa muutmise menetlus.

Arendajal on varasemad pikaajalised kogemused kalakasvatusega ja väga hea ülevaade valdkonnas toimuvatest arengutest. Kuna kalakasvatusest lähtuv keskkonnakoormus tuleneb kalasöödas leiduvatest toitainetest, siis kõige suuremat otsest mõju keskkonnamõju vähendamisele tulevikus omab arendaja hinnangul kalasöötade arendamine. Kalasöödas leiduva omastatava energia osakaalu suurendamine, mis parandab söödakoeffitsienti (omastatava energia kasv 1 MJ võrra vähendab söödakoeffitsienti ca 0.046 ühikut). Fosfori omastatavuse parandamine uute toorainete abil võimaldab teoreetiliselt vähendada söödas leiduva fosfori osatähtsust 0,5%-ni, millega fosfori netokoormus väheneks 56-66% võrra. Seega võib tulevikus vajadus erinevate kompensatsioonimeetmete osas väheneda.